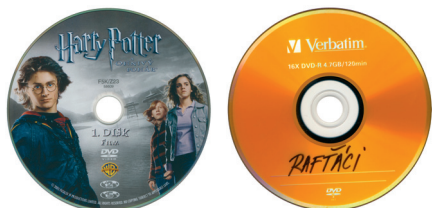

JAK ROZPOZNAT PIRÁTSKÉ NAPODOBENINY OD LEGÁLNÍCH NOSIČŮ?

1. FORMÁT ROZMNOŽENINY: V ČR se filmy distribuují výhradně na lisovaných DVD příp. VHS, nikdy na vypalovacích médiích CD-R, CD-RW, DVD-RAM, DVD-R/RW a DVD+R/RW.

Rozeznání vypáleného disku od lisovaného:

Vypálený disk zpravidla poznáte již podle jeho potisku (viz obrázky). Někdy však může být disk potišťen nebo polepen napodobeninou originálního potisku. Charakter disku pak poznáte podle záznamové strany: lisované disky jsou studeně stříbrné, vypálené CD-R stříbrné či zlatavé s barevným nádechem, např. do modra či zelena, CD-RW a DVD-RW ocelově modré a vypalovací DVD-R jasně fialové.

Rozeznání DVD disku od CD disku: DVD disk se skládá ze dvou slepených stejně silných vrstev a spára mezi nimi je pravidelná a rovná, zatímco CD obsahuje pouze jednu vrstvu, přičemž lak na této vrstvě tvoří při pohledu na hranu disku nepravidelnou linku.

2. OKOLNOSTI ŠÍŘENÍ, VZHLED DISKU A PROZKUMÁNÍ OBSAHU:

Okolnosti šíření

- Nosič je nabízen přes inzerát nebo osobně mimo oficiální prodejnu.
- Nosič či obal zboží je poškozen.
- Cena je nepřiměřeně nízká.
- Titul, který je nabízen, nebyl v ČR doposud uveden v kině nebo teprve nedávno.

Prozkoumání obsahu

- Kvalita obrazu a zvuku je nízká (šmouhy a šumy).
- Kvalita titulků je nízká (chybí překlad celých pasáží nebo se neshodují s překládaným textem).
- Na disku chybí menu a bonusy, stejně jako možnosti výběru z několika jazykových verzí.

Vzhled disku

- Tisk přebalu je rozmazaný; kvalita použitého papíru je nízká.
- Na přebalu chybí ochranné prvky - hologramy.
- Text na přebalu obsahuje chyby.
- Na disku či přebalu chybí logo studia, které film vyrobilo nebo distributora, který jej vydává na nosičích.

Hologramy:

JAK SE TEDY VYHNOUT FILMOVÉMU PIRÁTSTVÍ?

- Neprodávejte, nevyměňujte ani nerozdávejte kopie filmů, které jste si vypálili!
- Nesdílejte filmy na internetu!
- Nekopírujte a nestahujte filmy před jejich premiérou!
- Nenatáčejte filmy na kameru či jiné obdobné zařízení v kině!
- Pokud je DVD opatřeno ochranou proti kopírování, nedělejte si jeho kopii!
- A také nenakupujte zjevně pirátské kopie od svých přátel, na tržištích a na internetu, protože tím byste piráty jenom podpořili v jejich protiprávním jednání.

ČESKÁ PROTIPIRÁTSKÁ UNIE

je sdružení, které se zabývá ochranou autorských práv k filmovým dílům a bojem proti filmovému pirátství.

Protipirátská linka: 222328767, cpufilm@cpufilm.cz, <http://www.cpufilm.cz>

FILMOVÉ PIRÁTSTVÍ A AUTORSKÁ PRÁVA

Filmové, hudební a softwarové pirátství rok od roku narůstá zejména mezi dětmi a mládeží. Co je důvodem? Neznalost autorského práva? Obecně nízká úcta k autorským výtvorům ve společnosti? Nebo snad jen snadná dostupnost pirátských rozmnoženin?

FILMY NEJSOU ZADARMO

Často si neuvědomujeme, jak vysoké jsou náklady na vytvoření a distribuci jednoho filmu. Pro všechny zúčastněné, tedy např. režiséra, scénáristy, herce, kameramany, zvukaře, výtvarníky, maskéry, kostyméry, tvůrce speciálních efektů a mnoho dalších členů filmového štábu je natáčení filmu několikaměsíční prací, za kterou chtějí dostat zaplacené. Vzpomeňme například na slavné bojové scény z Pána prstenů, na jejichž vytvoření se podílely desítky herců a několik tisícovek komparsistů. Velmi nákladné jsou ceny dekorací a interiérů, často je třeba v ateliéru vybudovat i celé město (Batman začíná) či jeho části (King Kong), vybudovat repliky slavných budov či staveb (pro Fantastickou čtyřku byla v Kanadě postavena kopie části Brooklynského mostu) či koupit zámožskou loď (King Kong). Mnoho dekorací také slouží pouze k jednomu použití – vše, co ve filmu vyletí do povětří, si filmaři nejprve musí za nemalé peníze postavit (v Terminátorovi 3 byla vybudována téměř půl kilometru dlouhá ulice včetně několikapatrového skleněného domu) či zakoupit (v Matrixu Reloaded bylo během natáčení honičky na dálnici, která byla také vybudována jen pro tento účel, zničeno 300 aut). Také spotřeba energie dokáže celý projekt pěkně prodražit (pro osvětlení pouhé jedné scény ve filmu X-Men: Poslední vzdor bylo spotřebováno tolik elektřiny, kolik by rozsvítilo 170 000 stowattových žárovek). Většina současných titulů se také neobejde bez množství digitálních efektů (ve Spider-Manovi 2 bylo jen za digitální triky utraceno přes 54 milionů dolarů, tedy skoro miliarda a čtvrt korun českých). Celý film notně prodražuje i běžící čas (pouze příprava prostředí a vytvoření dekorací pro natáčení bitvy u Helmova žlebu ve filmu Pán prstenů: Dvě věže trvalo 7 měsíců), náklady na cestování, ubytování a stravování (často je nezbytný přesun herců i celého štábu po celém světě) i natáčení v chráněných památkách (pařížský Louvre v Šíře mistra Leonarda). Hotový film je pak také třeba dostat k divákům - distributor musí vyrobit filmové kopie pro jednotlivé země a kina, ale také udělat filmu dostatečnou reklamu, aby na něj diváci zašli. A kolik tedy stojí takový hollywoodský trhák včetně reklamy? Okolo 250 milionů dolarů, tedy skoro přes 5 a půl miliardy korun českých!

NEJČASTĚJŠÍ OBHAJOBA PIRÁTŮ

• Lístky do kina a DVD jsou nepřiměřeně drahé!	Provoz kina je nákladný. Zkus menší kino nebo si počkej, až bude film ve videopůjčovně či v televizi.
• Na pirátských nosičích či na internetu je často možné zhlédnout filmy, které ještě ani nebyly uvedeny v kině.	Ano, ale téměř vždy na úkor jejich kvality (bez dabingu, se špatnými titulky, rozmazaným obrazem, vypadávajícím zvukem, zasekávajícím se záznamem apod.). A navíc, tvůrci nedostali zaplacené, a pokud za kopii platíš, tak zloději.
• Tvůrci by měli být rádi, že se jejich dílo šíří mezi lidmi! Jako filmový fanda jen rozšiřuji svou sbírku!	Každý film je třeba z něčeho zaplatit. Pokud se vložené náklady nevrátí, nebudou peníze na natáčení nových filmů! A nikdo přece nebude pracovat zadarmo; i největší fanda či umělec musí z něčeho žít!
• Jde o snadný přivýděleček! Dělá to každý, tak proč by měli chytit zrovna mě?	Pirátský je protiprávní! Následky mohou piráta poznamenat na celý život. Nejde jen o trestní stíhání, ale i o povinnost nahradit způsobenou škodu.

CO JE TO AUTORSKÉ PRAVO?

Autorské právo (copyright) chrání autorská díla a nároky jejich tvůrců po jistou zákonem stanovenou dobu. Pouze autor díla (např. filmař, hudebník, spisovatel, programátor) má právo rozhodnout, jakým způsobem bude s jeho dílem (filmem, písní, knihou, počítačovým programem) nakládáno. Pouze on anebo jiná osoba, kterou k tomu oprávnil, rozhoduje, zda umožní nám ostatním užití svého díla jeho prodejem, půjčováním, pronájmem, sdílením na internetu, vystavováním, promítáním či jiným způsobem.

VOLNÉ UŽITÍ PRO OSOBNÍ POTŘEBU

Souhlas autora k užití jeho díla však není nutný v případě, kdy určité dílo uijeme pouze pro svoji osobní potřebu. Každý je oprávněn zhotovit si jednu rozmnoženinu díla např. kopii filmového DVD, hudebního CD nebo knížky, pokud však nejsou opatřeny ochranou proti kopírování. Takto vytvořenou kopii však nesmí bez souhlasu autora užit jiným způsobem než pro svou osobní potřebu, nesmí ji tedy např. prodat, sdílet na internetu, ale ani půjčit či darovat kamarádovi. Volné užití pro osobní potřebu se však nevztahuje na všechna díla. Výjimku tvoří např. počítačové programy a hry, které není možné kopírovat ani pro osobní potřebu, stejně jako není možné natočit film při promítání v kině na kameru či jiné obdobné zařízení.

FILM Z DVD ČI VHS
HUDBA
KNIHA
FOTKA ČI OBRÁZEK

NEZVEŘEJNĚNÝ FILM
FILM V KINĚ
SOFTWARE, POČÍTAČOVÁ HRA
DATABÁZE

- Autorské právo je upraveno v autorském zákoně (zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským).
- Pojem autorská práva hovořově zahrnuje i práva související s právem autorským. Tato práva jsou chráněna obdobně jako právo autorské.
- Mezi práva související s právem autorským patří:
 1. právo k výkonu výkonného umělce (např. herec, zpěvák)
 2. právo výrobců zvukových záznamů (hudba)
 3. právo výrobců zvukové obrazových záznamů (film)
 4. právo rozhlasových a televizních vysílatelů
 5. jiná práva (např. právo pořizovatele databáze)

NÁSLEDKY PORUŠENÍ AUTORSKÉHO PRAVA

- 1. TRESTNÍ ODPOVĚDNOST:** § 152 trestního zákona vymezuje trestný čin porušování autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi s možností uložit:
 - trest odnětí svobody až na pět let
 - peněžitý trest až do 5 miliard Kč
 - trest propadnutí věci, a to nejen pirátských nosičů, ale i předloh a zařízení k jejich výrobě (např. počítač, CD či DVD vypalovačka atd.) a veškerého zisku
 - trest obecně prospěšných prací, zákazu pobytu či vyhoštění
 - trest zákazu činnosti a odnětí živnostenského oprávnění
- 2. PŘESTUPKOVÁ ODPOVĚDNOST:** § 105a autorského zákona upravuje přestupky proti autorskému právu s možností uložit pokutu až 150.000,- Kč
- 3. OBČANSKOPRÁVNÍ ODPOVĚDNOST:** § 40 autorského zákona definuje nároky autora, kterých se může v případě porušení svého práva domáhat, jako např. odstranění následků zásahu do práva, omluvy, vydání bezdůvodného obohacení ve výši dvojnásobku ceny licence k užití díla, náhrady způsobené škody...

CO JE POVAŽOVÁNO ZA FILMOVÉ (AUDIOVIZUÁLNÍ) PIRÁTSTVÍ?

Piráťstvím rozumíme neoprávněné užívání autorského díla bez souhlasu autora či jiné oprávněné osoby. Piráťství je parazitování na duševním vlastnictví někoho jiného; autor či jiný nositel práva nedostává za svou práci zapláceno.

TYPY FILMOVÉHO PIRÁTSTVÍ

VÝROBKOVÉ PIRÁTSTVÍ

Výroba (vypalování, kopírování) a rozšiřování neoprávněných kopií filmových děl na DVD, CD a VHS. Každý si může zhotovit jednu kopii zveřejněného filmu pro vlastní osobní potřebu; prodej takové kopie, jiné komerční využití, ale i darování je však porušením autorského práva.

INTERNETOVÉ PIRÁTSTVÍ

Zpřístupňování filmů na internetu ke sdílení a následnému stahování (tzv. downloading), a to zejména prostřednictvím peer to peer a jiných obdobných sítí (např. Direct Connect, BitTorrent, eDonkey, Kazaa) a nabízení vyrobených pirátských nosičů k prodeji na internetu (inzerce v rozličných internetových burzách a klubech).

NEKALÉ POMŮCKY

Pomůcky umožňující omezit či vyřadit z provozu ochranu díla před jeho neoprávněným užitím, např. počítačové programy k prolomení kódu DVD, videodekodéry obcházející kódování záznamu, atd.

NEOPRÁVNĚNÉ VEŘEJNÉ PROJEKCE

Neoprávněné promítání filmu ze záznamu bez souhlasu nositele práv, obvykle z DVD či VHS, např. v klubech či dálkových autobusech, ale i na různých večírcích a párty. K veřejnému promítání je vždy třeba souhlasu nositelů práv.

KRÁDEŽE TELEVIZNÍHO SIGNÁLU

Neoprávněné vysílání filmových děl; neoprávněný přenos cizího televizního vysílání v kabelových sítích nebo společnou televizní anténu; neoprávněné provozování vysílání např. v hotelech, restauracích či klubech; neoprávněné příjmy chráněného vysílání, např. placené televize (zde se však nemusí vždy nutně jednat o porušení autorského práva, nicméně jde vždy o správní delikt).

JAKÝ TREST HROZÍ MLADISTVÉMU?

Piráťství je protiprávní a obecně je trestným činem porušování autorského práva podle § 152 trestního zákona. Trestný čin spáchaný mladistvým (tedy osobou ve věku 15-18 let) se nazývá provinění. Soud pro mládež může mladistvému uložit:

TRESTNÍ OPATŘENÍ

- odnětí svobody až na 2,5 roku
- peněžitě opatření až do výše 500.000,- Kč
- propadnutí věci, a to nejen pirátských kopií, ale i zařízení sloužícího k jejich výrobě (CD či DVD vypalovačka, počítač, nosiče) a veškerého zisku
- obecně prospěšné práce
- vyhoštění v případě cizince
- povinnost k náhradě způsobené škody a vydání bezdůvodného obohacení

VÝCHOVNÉ OPATŘENÍ

- dohled probačního úředníka nebo probační program (výchovní)
- výchovné povinnosti či výchovná omezení
- napomenutí s výstrahou

OCHRANNÉ OPATŘENÍ

- zabránění věci

HROZÍ TREST DÍTĚTI MLADŠÍMU 15 LET?

Dítě mladší 15 let není trestně odpovědné, dopustí-li se však činu jinak trestného, učiní soud pro mládež opatření potřebná k jeho napravení. Soud pro mládež může dítěti mladšímu 15 let uložit:

- dohled probačního úředníka
 - zařazení do vhodného výchovného programu
- I takové dítě je však odpovědné za škodu, kterou způsobilo, a musí ji uhradit buď samo, nebo s pomocí svých rodičů. Musí vydat i zisk, který protiprávní činností získalo; bezdůvodné obohacení na straně rušitele autorských práv se rovná dvojnásobku běžné ceny licence k užití díla.